

AD 51/26

LIMITE

CONF-MD 12

DOKUMENT O PRISTUPANJU

Predmet: ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE
 – 6. skupina poglavlja: Vanjski odnosi

PREGOVORI O PRISTUPANJU

Republika Moldova

ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EU-a

(slijedom pregovaračkog stajališta Moldove AD 39/26 CONF-MD 10)

6. skupina pregovaračkih poglavlja:

Vanjski odnosi

Uključujući poglavlje 30. Vanjski odnosi i poglavlje 31. Vanjska, sigurnosna i obrambena politika

ZAJEDNIČKOG STAJALIŠTA EUROPSKE UNIJE

Ovo stajalište Europske unije temelji se na njezinu općem stajalištu za Konferenciju o pristupanju s Moldovom (AD 11/24 CONF-MD 2) i podliježe pregovaračkim načelima koja su u njemu potvrđena, a osobito sljedećem:

- bilo kakvo mišljenje Moldove ili EU-a o određenom pregovaračkom poglavlju ni na koji način neće prejudicirati stajalište koje se može zauzeti o ostalim poglavljima,
- dogovori, čak i oni djelomični, postignuti tijekom pregovora o određenim poglavljima ne mogu se smatrati konačnima dok se ne postigne opći dogovor o svim poglavljima,

kao i zahtjevima iz točaka 5., 12., 42., 49., 50., 51. i 52. pregovaračkog okvira.

EU potiče Moldovu da nastavi s postupkom usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a i njezinom djelotvornom provedbom i izvršavanjem te da općenito već i prije pristupanja izradi politike i instrumente što sličnije onima EU-a.

EU prima na znanje da Moldova u svojem stajalištu AD 39/26 CONF-MD 10 prihvaća pravnu stečevinu EU-a iz 6. skupine poglavlja, kako je na snazi 8. srpnja 2026., te da će je biti spremna provesti do datuma pristupanja Europskoj uniji.

1. Poglavlje 30. – Vanjski odnosi

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području **zajedničke trgovinske politike**. Očekuje od Moldove da ojača svoje administrativne kapacitete kako bi osigurala da njezini međunarodni sporazumi budu usklađeni s pravnom stečevinom EU-a i da se sve izravno primjenjivo zakonodavstvo EU-a u području zajedničke trgovinske politike EU-a učinkovito primjenjuje do datuma pristupanja. EU prima na znanje predanost Moldove da do datuma pristupanja u multilateralnim i bilateralnim kontekstima bude usklađena sa stajalištima EU-a u okviru zajedničke trgovinske politike. Poziva Moldovu da nastavi blisko surađivati s Europskom komisijom u pogledu svih izmjena trgovinske politike u pretpristupnom razdoblju te da se uskladi s politikama i stajalištima EU-a prema trećim zemljama i unutar međunarodnih organizacija, među ostalim u svim pregovorima u okviru Svjetske trgovinske organizacije.

EU ističe kako je Moldova dužna osigurati da nakon pristupanja svi njezini **međunarodni sporazumi**, a osobito svi trgovinski sporazumi ili bilateralni ugovori o ulaganjima između Moldove i trećih zemalja, budu u skladu s pravnom stečevinom. Podsjeća da će se od Moldove zahtijevati da raskine sve svoje postojeće bilateralne sporazume s trećim zemljama i sve druge međunarodne sporazume koje je sklopila, a koji nisu u skladu s obvezama članstva u EU-u, posebice s isključivom nadležnošću EU-a za zajedničku trgovinsku politiku. EU će pomno pratiti napore Moldove u tom pogledu.

EU ističe da je važno da Moldova do datuma pristupanja u potpunosti otkaže sve svoje sporazume o slobodnoj trgovini i osigura da svi sporazumi o trgovini, ulaganjima i gospodarskoj suradnji te drugi relevantni sporazumi budu usklađeni s pravnom stečevinom. Moldovu se poziva da izvješćuje EU o sadržaju svih takvih pregovora s trećim zemljama i da sve takve pregovore blisko koordinira s Komisijom. EU naglašava kako je važno da Moldova osigura da svi novi sporazumi povezani s trgovinom, koje Moldova sklopi s nekom trećom zemljom od sada do datuma pristupanja, uključuju odredbu koja Moldovi omogućuje da sporazum otkaže prije pristupanja, a da EU ne mora nadoknaditi bilo kakvu štetu. Napominje da Moldova od datuma pristupanja mora primjenjivati zajedničku carinsku tarifu EU-a za sve proizvode, kao i EU-ovu liberalizaciju trgovine uslugama.

EU prima na znanje usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a u pogledu **kontrole izvoza robe s dvojnog namjenom**. Očekuje od Moldove da ojača svoje administrativne kapacitete i poboljša pripremu osoblja za učinkovitu primjenu pravila EU-a u tom području od trenutka pristupanja. EU ujedno naglašava da je važno da Moldova nastavi redovito ažurirati nacionalni kontrolni popis robe s dvojnog namjenom u skladu s najnovijim popisom iz Priloga I. Uredbi (EU) 2021/821, kako je izmijenjena. EU prima na znanje napore koje Moldova ulaže u pridruživanje **Wassenaarskom aranžmanu**, što bi moglo olakšati pripreme za provedbu pravne stečevine u pogledu robe s dvojnog namjenom, te je poziva da pristupanje dovrši bez odgode. Ujedno poziva Moldovu da osigura rano pristupanje Skupini nuklearnih dobavljača i Režimu kontrole raketne tehnologije. Usto Moldovu poziva da razmotri mogućnost pristupanja Australskoj skupini, što bi bio pozitivan korak prema usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i članstvu u toj skupini.

Moldova također treba primjenjivati pravila EU-a o službenoj potpori za izvozne kredite i osigurati učinkovitu provedbu EU-ovih mjera trgovinske zaštite nakon pristupanja.

EU prima na znanje da postoji nacionalno zakonodavstvo kojim se uređuje **provjera izravnih stranih ulaganja** u Moldovi i izražava zadovoljstvo predanosti te zemlje tome da do kraja 2025. nastavi usklađivati svoje zakonodavstvo s pravilima EU-a u tom području. EU ističe da je važno da se Moldova uskladi s odredbama Uredbe (EU) 2019/452 o provjeri izravnih stranih ulaganja, među ostalim s odredbama revidirane uredbe nakon njezina donošenja.

EU napominje da u području **instrumenata vanjske politike** Moldova nije stranka **Procesa Kimberley**. EU nadalje napominje da će Moldova od datuma pristupanja EU-u automatski postati stranka tog procesa. Stoga EU poziva Moldovu da nastavi s pripremama, što uključuje zakonodavno usklađivanje, kako bi od datuma pristupanja osigurala primjenu pravila kojima se uređuje Proces Kimberley. EU prima na znanje da Moldova nije usklađena s pravnom stečevinom EU-a u pogledu **borbe protiv mučenja**. EU ističe da je važno da se Moldova u potpunosti uskladi s odredbama Uredbe (EU) 2019/125 o borbi protiv mučenja te podsjeća da je potrebno osigurati učinkovitu provedbu pravila nakon pristupanja.

EU primjećuje da je u području **politike vanjskog djelovanja** Moldova predana politici i načelima EU-a na kojima se temelje njegova međunarodna partnerstva. Potiče Moldovu da uspostavi pravni okvir koji obuhvaća međunarodnu suradnju i razvojnu politiku u skladu s politikama i načelima EU-a, uključujući jačanje administrativnih kapaciteta.

EU primjećuje da je u području **politike humanitarne pomoći** Moldova predana politici i načelima EU-a na kojima se temelji pružanje humanitarne pomoći. Izražava zadovoljstvo time što je Moldova nedavno uspostavila pravni okvir koji obuhvaća politiku humanitarne pomoći trećim zemljama u skladu s politikama i načelima EU-a.

EU primjećuje da u pogledu **borbe protiv korupcije u vanjskim odnosima** Moldova ima pravni okvir i nacionalnu strategiju za borbu protiv korupcije. EU očekuje da Moldova intenzivira borbu protiv korupcije učinkovitom i kontinuiranom provedbom mjera protiv korupcije, uključujući preventivne mjere i aktivnosti osvješćivanja.

2. Poglavlje 31. – Vanjska, sigurnosna i obrambena politika

EU izražava zadovoljstvo zbog toga što se vanjska, sigurnosna i obrambena politika Moldove vode njezinim strateškim izborom puta prema članstvu u EU-u i što se u njima odražava taj izbor.

EU primjećuje da je u pogledu **institucija i procesa donošenja odluka** Moldova na dobrom putu u pripremi za učinkovitu i pravodobnu provedbu zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) EU-a. Potiče Moldovu da unaprijedi svoje institucijske kapacitete u tom području.

EU ističe da s Moldovom vodi dalekosežan **politički dijalog**, koji je odraz opsega i dubine suradnje s tom zemljom u područjima ZVSP-a i zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP). Prima na znanje odlučnu predanost Moldove ostvarivanju napretka prema članstvu u EU-u putem strateške i proaktivne vanjske politike. EU prima na znanje redoviti politički dijalog i komunikaciju Moldove s trećim partnerima [...], kao i njezinu aktivnu ulogu u regiji i regionalnim inicijativama/formatima, u kojima zauzima stajališta usklađena s vrijednostima i interesima vanjske politike EU-a. Moldova je izrazila snažnu potporu suverenitetu, neovisnosti i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine kao odgovor na agresivni rat Rusije protiv Ukrajine.

Kad je riječ o **zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici**, EU primjećuje da je Moldova 2024. postigla stopu usklađenosti od 91 % s izjavama visoke predstavnice u ime EU-a i odlukama Vijeća o mjerama ograničavanja. EU snažno potiče Moldovu da poduzme daljnje konkretne korake prema potpunom usklađivanju s izjavama visoke predstavnice u ime EU-a i odlukama Vijeća o mjerama ograničavanja, u skladu s načelima suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti svih država, kako bi do datuma pristupanja postigla potpunu usklađenost.

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području **mjera ograničavanja**. EU očekuje od Moldove da se do datuma pristupanja u potpunosti uskladi sa svim režimima sankcija EU-a. EU prima na znanje napore koje vlasti ulažu u usklađivanje zakonodavstva i mehanizama za provedbu mjera ograničavanja s pravnom stečevinom EU-a. EU poziva Moldovu da nastavi jačati svoj okvir za provedbu sankcija u skladu s pravnom stečevinom EU-a.

Prima na znanje predanost Moldove pružanju potpore i sudjelovanju u mjerama i djelovanjima koje EU provodi s ciljem **sprečavanja sukoba**, među ostalim uspostavom nacionalnog mehanizma ranog upozoravanja EU poziva Moldovu da svoj zakonodavni i tehnički okvir za sprečavanje sukoba nastavi usklađivati s pravnom stečevinom EU-a, dalje smanji jaz između ranog upozoravanja i ranog djelovanja te osigura da se sprečavanje sukoba na integrirani način vodi analizama. Kad je riječ o **neširenju oružja**, EU primjećuje da Moldova podupire ciljeve EU-a u pogledu razoružanja, kontrole i neširenja oružja te da je spremna donijeti i provesti s time povezanu pravnu stečevinu. EU prima na znanje da je Moldova država stranka svih glavnih međunarodnih sporazuma o neširenju oružja za masovno uništenje, kao i u području konvencionalnog oružja. EU ističe važnost usklađivanja sa stajalištima EU-a u raznim međunarodnim forumima za neširenje i kontrolu oružja, što je važan prioritet EU-a.

EU prima na znanje da Moldova radi na posebnom nacionalnom dokumentu o politici u vezi s **malim i lakim oružjem** te na provedbenoj strukturi i potiče Moldovu da ustraje u tim nastojanjima i što prije donese nacionalni dokument o politici te iskoristi dostupnu potporu koju financira EU. EU potiče Moldovu da donese nacionalni dokument o politici o malom i lakom oružju na osnovi načela navedenih u Strategiji EU-a protiv nezakonitog vatrenog oružja, malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva.

U pogledu **suradnje s međunarodnim organizacijama** EU primjećuje da je Moldova aktivna članica više od 90 međunarodnih organizacija, među ostalim ključnih institucija kao što su Ujedinjeni narodi, Vijeće Europe i Organizacija za europsku sigurnost i suradnju. EU također primjećuje da je Moldova država stranka Rimskog statuta, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2011. EU prima na znanje dosljednu usklađenost Moldove sa stajalištima EU-a na međunarodnim forumima, među ostalim u kontekstu agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, što pokazuje njezinu predanost međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima. EU potiče Moldovu da nastavi raditi na ispunjavanju svojih obveza i provedbi preporuka različitih međunarodnih tijela.

EU sa zadovoljstvom prima na znanje proaktivan angažman Moldove u **međunarodnim forumima za ljudska prava**, posebno sustavnu potporu prioritetima i djelovanjima EU-a u okviru Ujedinjenih naroda, Vijeća Europe i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju te usklađivanje s njima. EU izražava zadovoljstvo zbog predanosti Moldove daljnjem usklađivanju njezinih prioriteta u području ljudskih prava s Akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju i Akcijskim planom EU-a za rodnu ravnopravnost III (GAP III).

EU napominje da je Sporazum o sigurnosti podataka između EU-a i Moldove na snazi od 2018. Također napominje da je nakon Sporazuma o sigurnosti podataka uslijedio provedbeni aranžman koji je na snazi od 26. siječnja 2021. EU primjećuje da je Moldova izrazila spremnost na daljnje usklađivanje sa sigurnosnim mjerama EU-a te da je u postupku jačanja svojih institucijskih kapaciteta i razvoja daljnjih zakonodavnih, fizičkih i tehničkih mjera. Ističe da će se Moldova morati uskladiti s tim pravilima do pristupanja kako bi mogla zajamčiti sigurnu elektroničku razmjenu klasificiranih podataka.

EU prima na znanje novu moldavsku nacionalnu sigurnosnu strategiju i nacionalnu obrambenu strategiju, u kojima se uzimaju u obzir trenutačne prijetnje i relevantni konceptualni pristupi suzbijanju **hibridnih prijetnji**, s većim naglaskom na integriranom pristupu na razini cijele vlade. EU poziva Moldovu da provede mjere i poduzme daljnje korake za strukturnu koordinaciju napora u svim državnim tijelima i područjima. Ujedno je potiče da ostane odlučna u učinkovitom postupanju s **inozemnim upletanjem i manipuliranjem informacijama**, uključujući dezinformiranje, te da poduzme mjere za izgradnju društvene otpornosti na inozemno upletanje i manipuliranje informacijama i druge oblike hibridnih prijetnji. S obzirom na intenzitet ruskog upletanja EU potiče Moldovu da neprestano prilagođava alate za borbu protiv inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama, među ostalim provedbom EU-ova paketa instrumenata za borbu protiv inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama te eventualnim donošenjem zakonodavstva usklađenog s Aktom o digitalnim uslugama.

EU prima na znanje napore koje Moldova ulaže u reformu i modernizaciju svojeg obrambenog sektora, s dodatnim naglaskom na integraciji u sigurnosnu i obrambenu strukturu Europske unije. U tom pogledu Moldova **jača svoje vojnoobrambene kapacitete** putem Europskog instrumenta mirovne pomoći.

EU pozdravlja pojačanu suradnju s Moldovom na pitanjima povezanim sa **sigurnošću i obranom**, uključujući potpisivanje, u svibnju 2024., partnerstva EU-a i Moldove u području sigurnosti i obrane (neobvezujući instrument), kojim se uspostavlja platforma za pojačani dijalog i suradnju te jačaju sposobnosti u području sigurnosti i obrane. To je odraz sve intenzivnijeg dijaloga i suradnje dviju strana.

EU prima na znanje doprinos Moldove misijama i operacijama EU-a za upravljanje krizama u okviru **zajedničke sigurnosne i obrambene politike**, a posebno operaciji EUFOR Althea u Bosni i Hercegovini te operaciji EUTM Somalia. EU također napominje ranije doprinose Moldove misijama EUTM Mali i EUTM u Srednjoafričkoj Republici.

Prima na znanje i interes Moldove za sudjelovanje u projektima u okviru **stalne strukturirane suradnje** (PESCO). EU poziva Moldovu da se i u budućnosti nastavi zalagati za sudjelovanje u relevantnim projektima u okviru PESCO-a. S obzirom na to da je riječ o okviru koji vode države članice, takve zahtjeve prvo ocjenjuju sudionici tih projekata.

EU napominje da, kad je riječ o **borbi protiv korupcije u vanjskoj, sigurnosnoj i obrambenoj politici**, Moldova ima pravni okvir za borbu protiv korupcije u tim područjima. EU očekuje da Moldova intenzivira borbu protiv korupcije učinkovitom i kontinuiranom provedbom mjera protiv korupcije, uključujući preventivne mjere i aktivnosti osvještavanja, te unapređivanjem međuinstitucijske koordinacije između relevantnih tijela za borbu protiv korupcije.

* * *

S obzirom na trenutačno stanje priprema, EU napominje da se, uz uvjet da Moldova nastavi ostvarivati napredak u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a obuhvaćenom poglavljima u nastavku i u njezinoj provedbi, ta poglavlja mogu privremeno zatvoriti tek nakon što EU izrazi suglasnost s time da su ispunjena sljedeća mjerila:

Poglavlje 30. – Vanjski odnosi

- Moldova nastavlja usklađivati svoj pravni okvir s odredbama Uredbe (EU) 2021/821 o kontroli izvoza robe s dvojnomo namjenom, kako je izmijenjena, i s odredbama Uredbe (EU) 2019/452 o provjeri izravnih stranih ulaganja, kako je izmijenjena, te svoj pravni okvir usklađuje s odredbama Uredbe (EU) 2019/125 o borbi protiv mučenja.
- Moldova Komisiji dostavlja akcijski plan sa sveobuhvatnim popisom svojih međunarodnih sporazuma u cilju usklađivanja tih sporazuma s pravnom stečevinom od datuma pristupanja.

Poglavlje 31. – Vanjska, sigurnosna i obrambena politika

- Moldova donosi nacionalni dokument o politici o malom i lakom oružju za 2025., utemeljen na načelima navedenima u Strategiji EU-a protiv nezakonitog vatrenog oružja, malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva, u kojem se opisuje opseg odgovornosti nacionalnih tijela i mjera koje treba poduzeti. Moldova ostvaruje konkretan napredak u njegovoj provedbi.

Praćenje napretka u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i u njezinoj provedbi nastaviti će se tijekom cijelog razdoblja pregovora. EU ističe da će posebnu pozornost posvetiti praćenju svih navedenih konkretnih pitanja kako bi se osigurao administrativni kapacitet Moldove i njezin kapacitet za dovršenje pravnog usklađivanja u svim sektorima iz ove skupine poglavlja, kao i praćenju daljnjeg napretka u provedbi i izvršavanju. Potrebno je pomno razmotriti veze između poglavlja u ovoj skupini i ostalih pregovaračkih poglavlja. Završna ocjena usklađenosti zakonodavstva Moldove s pravnom stečevinom EU-a te njezinih provedbenih kapaciteta može se provesti tek u kasnijoj fazi pregovora.

S obzirom na sva navedena pitanja Konferencija će se u odgovarajućem trenutku morati ponovno posvetiti ovoj skupini poglavlja.

Nadalje, EU podsjeća da bi u razdoblju od 8. srpnja 2026. do dovršetka pregovora mogla nastati nova pravna stečevina EU-a.
